

YHDEN VAPAUSASTEEN YLEINEN PAKOTETTU LIIKE

Kuormitus $F(t)$ kohdistuu jousi-massa-vaimennin systeemiin, jonka parametrit ovat k , m , c , ω ja ζ . Liikkeyhtälö on tällöin

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = F(t)$$

YLEINEN JAKSOLLINEN KUORMITUS

Kuormitus jaetaan **harmonisiin komponentteihinsa**

$$F(t) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos(n\Omega t) + \sum_{n=1}^{\infty} b_n \sin(n\Omega t)$$

T jakson pituus

$\Omega = 2\pi/T$ kuormituksen **perustaajuus**

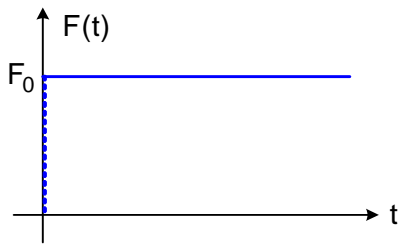
Kuormituksen **Fourier-kertoimet**

$$a_0 = \frac{1}{T} \int_{t_0}^{t_0+T} F(t) dt \quad a_n = \frac{2}{T} \int_{t_0}^{t_0+T} F(t) \cos(n\Omega t) dt \quad n > 0$$
$$b_n = \frac{2}{T} \int_{t_0}^{t_0+T} F(t) \sin(n\Omega t) dt \quad n \geq 0$$

Siirtymän **harmoniset komponentit**

$$x_p(t) = \frac{a_0}{k} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a_n/k}{\sqrt{(1-n^2 r^2)^2 + (2\zeta nr)^2}} \cos(n\Omega t - \phi_n) +$$
$$+ \sum_{n=1}^{\infty} \frac{b_n/k}{\sqrt{(1-n^2 r^2)^2 + (2\zeta nr)^2}} \sin(n\Omega t - \phi_n)$$
$$\phi_n = \arctan\left(\frac{2\zeta nr}{1-n^2 r^2}\right) \quad r = \frac{\Omega}{\omega}$$

ASKELKUORMITUS

Liikkeyhtälö

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = F_0 \quad t \geq 0$$

Liikkeyhtälön ratkaisu

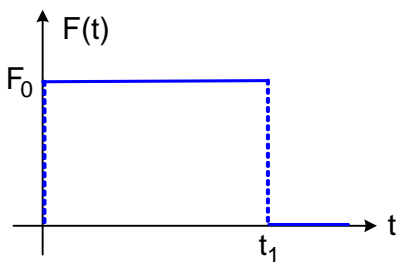
$$x(t) = \frac{F_0}{k} \left[1 - e^{-\zeta\omega t} \left(\frac{\zeta\omega}{\omega_d} \sin \omega_d t + \cos \omega_d t \right) \right]$$

Dynaaminen vahvistuskerroin

$$M(t) = \frac{x(t)}{F_0/k} = 1 - e^{-\zeta\omega t} \left(\frac{\zeta\omega}{\omega_d} \sin \omega_d t + \cos \omega_d t \right)$$

Kun $c = 0$ $M(t) = 1 - \cos \omega t \Rightarrow M_{\max} = 2$

SUORAKULMIOPULSSIKUORMITUS

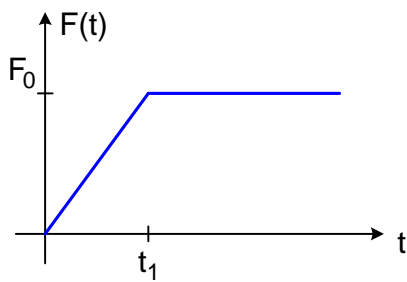
Liikkeyhtälö

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = \begin{cases} F_0 & 0 \leq t \leq t_1 \\ 0 & t > t_1 \end{cases}$$

Kun $c = 0$ **dynaaminen vahvistuskerroin** on

$$M(t) = \frac{x(t)}{F_0/k} = \begin{cases} 1 - \cos \omega t & 0 \leq t \leq t_1 \\ \cos \omega(t - t_1) - \cos \omega t & t > t_1 \end{cases}$$

RAMPPIKUORMITUS

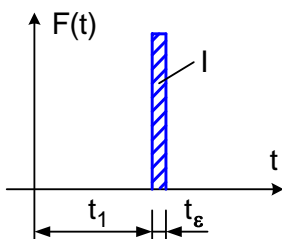
Liikkeyhtälö

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = \begin{cases} F_0 t/t_1 & 0 \leq t \leq t_1 \\ F_0 & t > t_1 \end{cases}$$

Kun $c = 0$ **dynaaminen vahvistuskerroin** on

$$M(t) = \frac{x(t)}{F_0/k} = \begin{cases} \frac{t}{t_1} - \frac{1}{\omega t_1} \sin \omega t & 0 \leq t \leq t_1 \\ 1 + \frac{1}{\omega t_1} [\sin \omega(t - t_1) - \sin \omega t] & t > t_1 \end{cases}$$

IMPULSSIKUORMITUS

Liikkeyhtälö

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = \begin{cases} F(t) & t = 0 \\ 0 & t > 0 \end{cases}$$

Liikkeyhtälön ratkaisu on **impulssivaste**

$$x(t) = \frac{l}{m\omega_d} e^{-\zeta\omega t} \sin \omega_d t$$

Kun $l = 1$ saadaan **ykkösimpulssivaste**

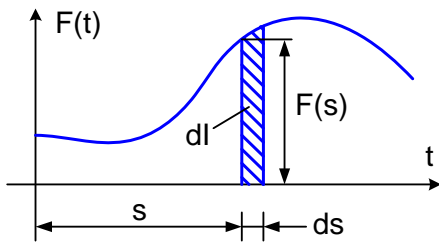
$$h(t) = \frac{1}{m\omega_d} e^{-\zeta\omega t} \sin \omega_d t$$

Kun $c = 0$ saadaan

$$x(t) = \frac{l}{m\omega} \sin \omega t$$

$$h(t) = \frac{1}{m\omega} \sin \omega t$$

DUHAMELIN INTEGRAALI

Liikkeyhtälö

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = F(t)$$

Kuormitus tulkitaan **sarjaksi peräkkäisiä impulssikuormituksia**. Siirtymävaste $x(t)$ hetkellä t saadaan **laskemalla yhteen** ennen hetkeä t tulleiden impulssien vaikutukset. Kun alkuehdot ovat $x(0) = 0$ ja $\dot{x}(0) = 0$, saadaan ratkaisu

$$x(t) = \frac{1}{m\omega_d} \int_0^t F(s) e^{-\zeta\omega(t-s)} \sin \omega_d(t-s) ds$$

Kun $c = 0$ saadaan

$$x(t) = \frac{1}{m\omega_0} \int_0^t F(s) \sin \omega(t-s) ds$$